

جزئیات تجارت خارجی ۱۵۳ میلیارد دلاری ایران در سال ۱۴۰۲

بر اساس داده‌های گمرک، پرونده تجارت خارجی کشور در سال 1402 با رقم 153 میلیارد دلار بسته شد. داده‌های اعلام شده نشان می‌دهد روند تجارت خارجی کشور با توجه به تمام مولفه‌ها نسبت به سال ۱۴۰۱ رشدی ۲.۶ درصدی داشته است.

به گزارش روابط عمومی اتاق تیریز به نقل از اکو ایران، ارزیابی پرونده تجارت خارجی با در نظر گرفتن ۴۰ شاخص مهم و تاثیرگذار از وضعیت تجارت خارجی کشور حاصل شده، که در میان این مولفه‌ها می‌توان به نفت، طلا، صادرات برق، خودرو، خدمات فنی مهندسی، تلفن همراه، محصولات پتروشیمی و ... می‌شود، که فعالان اقتصادی معتقدند اثرگذاری بسیاری بر مناسبات تجاری کشور دارند.

با توجه به داده‌های گمرک، مجموع صادرات کشور در سال 1402 با احتساب نفت، برق و تجارت چمدانی به 86.9 میلیارد دلار رسید و مجموع واردات کشور هم این بازه با احتساب همه اقلام به علاوه شمش طلای استاندارد 66.3 میلیارد دلار برآورد شده است.

40 مؤلفه تجارت خارجی

با توجه به گزارش منتشر شده این سوال مطرح می‌شود که روند صادرات در ۱۲ ماهه سال ۱۴۰۲ چه میزان بوده است؟ ارزیابی‌ها نشان می‌دهد روند صادرات (بدون احتساب برق، نفت، خدمات فنی مهندسی و تجارت چمدانی) در بازه مورد بررسی ۴۹.۴ میلیارد دلار بوده و مجموع واردات کشور (بدون احتساب شمش طلای استاندارد) ۶۴.۳ میلیارد دلار بوده است که رشد ۶.۷ درصدی نسبت به سال قبل از آن دارد.

روند تجارت با احتساب نفت و طلا

این میزان تجارت اما مجموع صادرات کشور (با احتساب نفت، برق، تجارت چمدانی) ۸۶.۹ میلیارد دلار بوده و مجموع واردات کشور هم (بدون احتساب شمش طلای استاندارد) ۶۴.۳ میلیارد دلار بوده است که رشد ۶.۷ درصدی نسبت به سال قبل از آن دارد.

صادرات نفت در ۱۲ ماهه ۱۴۰۲، به میزان ۳۵.۹ میلیارد دلار بوده است که نسبت به سال ۱۴۰۱ رشدی ۸.۶ درصدی داشته و همچنین بالغ بر ۱۱ هزار و ۲۳۶ دستگاه خودروی سواری نو به ارزش ۲۲۴ میلیون دلار وارد شده است.

فعالان اقتصادی معتقدند رشد صادرات نفتی در سال گذشته می‌تواند به دلیل افزایش قیمت جهانی نفت و همچنین افزایش تولید نفت در کشور بوده است، روندی که موجب شده تا درآمد حاصل از صادرات نفت در سال گذشته به حدود 130 میلیارد دلار رسیده است.

روند صادرات سایر اقلام

با توجه به داده‌های اعلام شده می‌توان گفت «صادرات خدمات فنی مهندسی در سال ۱۴۰۲ با ۱.۳ میلیارد دلار بالغ شد که نسبت به سال ۱۴۰۱ تغییر نداشته است. (این آمار شامل خدمات فنی مهندسی دارای قرارداد است)». از سوی دیگر در این مدت صادرات از محل تجارت چمدانی به ۳۰۰ میلیون دلار بالغ شد که نسبت به سال قبل از آن رشدی ۹۰ درصدی داشته است.

همچنین مجموع صادرات کشور با احتساب نفت، برق، تجارت چمدانی ۸۶.۹ میلیارد دلار بوده است و مجموع واردات کشور (بدون احتساب شمش طلای استاندارد) ۶۴.۳ میلیارد دلار بوده که رشد ۶.۷ درصدی نسبت به سال قبل از آن داشته است.

داده‌های اعلام شده از سوی گمرک همچنین نشان می‌دهد در ۱۲ ماهه سال جاری بیش از ۳۰ تن شمش طلای استاندارد به ارزش ۱.۹ میلیارد دلار وارد کشور شده است که در خصوص لحاظ کردن آن در زمره واردات کشور این ملاحظه را باید در نظر داشت که عملاً از طریق واردات شمش طلای استاندارد (۳ درصد کل واردات کشور) وجوه حاصل از صادرات به کشور بازگشته است.

روند صادرات محصولات پتروشیمی

با توجه به داده‌های اعلام شده می‌توان گفت در مدت زمان مورد بررسی صادرات کالاهای پتروشیمی برابر با ۴۸.۸ میلیون تن به ارزش ۱۹.۴ میلیارد دلار بوده است که کاهش ۲۸.۶ درصدی در ارزش را شاهد بوده است که ناشی از کاهش قیمت متوسط اقلام صادراتی پتروشیمی از ۴۹۶ دلار در سال ۱۴۰۱ به ۳۹۸ دلار در سال ۱۴۰۲ بوده است.

از سوی دیگر متوسط قیمت اقلام صادراتی پتروشیمی در سال ۱۴۰۲ حدود ۳۹۸ دلار بوده است که نسبت به عدد ۴۹۶ دلاری سال ۱۴۰۱ متوسط قیمت کاهش ۹۸ دلاری حدود ۲۰ درصدی داشته است. به تعبیری اگر حجم صادر شده در سال ۱۴۰۲ با متوسط قیمت سال ۱۴۰۱ صورت می‌گرفت ارزش صادرات اقلام پتروشیمی به جای ۱۹ میلیارد دلار به ۲۴ میلیارد دلار بالغ شد.

اقلام عمده صادراتی و وارداتی

با توجه به آمار گمرک این پرسش مطرح می‌شود که در بین ۱۰ قلم کالاهای صادراتی بیشترین رشد ارزش صادرات متعلق به گازهای نفتی (۶۳ درصد)، سنگ آهن (۶۲.۵ درصد) و قیر (۲۲ درصد) بوده است.

از سوی دیگر در بین ۱۰ قلم عمده کالاهای صادراتی بیشترین کاهش در ارزش به گاز طبیعی مایع شده (۵۹ درصد) پروپان مایع شده (۱۹ درصد) و بوتان مایع شده (۶ درصد) اختصاص داشته است.

همچنین در بین ۱۰ قلم کالای وارداتی بیشترین کاهش به لحاظ ارزش شامل گندم ۵۰.۴ درصد، برنج ۴۲.۶ درصد و دانه سویا با ۲۴.۳ درصد کاهش نسبت به سال ۱۴۰۱ بوده است. براساس داده‌های گمرک اقلام اساسی شامل ذرت دامی، دانه سویا، برنج، روغن دانه آفتابگردان، کنجاله سویا و گندم موجود در فهرست ۱۰ قلم اول کالاهای وارداتی در مجموع از نظر وزنی ۴۸.۶ درصد و از نظر ارزشی ۱۵.۴ درصد از کل واردات کشور بوده است.

ارزیابی‌ها همچنین نشان می‌دهد میزان واردات ۲۵ قلم کالای اساسی در ۱۲ ماهه ۱۴۰۲ بالغ بر ۲۴.۷ میلیون تن و به ارزش ۱۹.۵ میلیارد دلار بوده است که ۶۳.۴ درصد از وزن و

۲۹.۴ درصد از ارزش کل واردات را به خود اختصاص داده اند.

بررسی ها همچنین نشان می دهد در این مدت واردات گوشی تلفن همراه در همه انواع در دو رويه تجاری و مسافری ۱۴.۷ میلیون دستگاه به ارزش ۳.۲ میلیارد دلار بوده است. آمار واردات قطعی کشنده (کامیون) حدود ۶۵۰۰ دستگاه به ارزش ۸۵۰ میلیون دلار بوده است.

استان اول در واردات

بررسی ها نشان می دهد بالاترین حجم مبادلات تجاری (جمع واردات و صادرات) بدون نفت به ترتیب در گمرکات استان های هرمزگان (۳۴ میلیارد دلار ۲۹ درصد کل مبادلات تجاری کشور از حیث ارزش)، تهران (۱۵.۴ میلیارد دلار ۱۴ درصد کل مبادلات تجاری کشور از حیث ارزش) و خوزستان (۱۵.۱ میلیارد دلار ۱۳ درصد کل مبادلات تجاری کشور از حیث ارزش) بوده است.

از سوی دیگر از نظر ارزش صادراتی، گمرکات استان های هرمزگان، بوشهر، خوزستان، کرمانشاه، آذربایجان غربی و تهران در صدر جدول هستند و از نظر ارزش وارداتی، گمرکات استان های هرمزگان، تهران، خوزستان، کرمان، بوشهر و مازندران در صدر بوده اند.

مقاصد صادراتی کشور

داده ها نشان می دهد بزرگترین مقاصد تجاری در سال ۱۴۰۲ عبارت بودند از چین (۱۳.۹ میلیارد دلار)، عراق (۹.۲ میلیارد دلار)، امارات متحده عربی (۶.۶ میلیارد دلار) ترکیه (۴.۲ میلیارد دلار) و هند (۲.۲ میلیارد دلار). این پنج کشور در مجموع سهمی حدود ۷۴.۵ درصدی از نظر وزن و ۷۳ درصدی از نظر ارزش به خود اختصاص داده است. بزرگترین مبادی واردات (کشورهای طرف معامله واردات) به ترتیب امارات متحده عربی (۲۰.۸ میلیارد دلار)، چین (۱۸.۵ میلیارد دلار)، ترکیه (۷.۵ میلیارد دلار)، آلمان (۲.۲ میلیارد دلار) و هند (۱.۹ میلیارد دلار) بوده است. این پنج کشور در مجموع از نظر وزن حدود ۶۵ درصد و از نظر ارزش ۷۷ درصد از کل واردات کشور را به خود اختصاص داده اند.